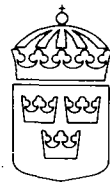

Lagutskottets betänkande

1985/86:3

om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats (prop. 1984/85:210)

LU
1985/86:3

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 1984/85:210 med förslag till lag om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats jämte en med anledning av propositionen väckt motion (m). Den föreslagna lagen skall ersätta 1950 års lag om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats. Förslagen i propositionen avses träda i kraft den 1 januari 1986 och innebär i huvudsak en förenkling av förfarandet då näringsidkare skall sälja saker som lämnats in för reparation m. m. eller förvaring och som inte sedan hämtats av kunden.

Förslagen i propositionen tillstyrks av utskottet med den ändring beträffande tillämpningsområdet som förordas i motionen. Utskottet föreslår att ikraftträdandetidpunkten bestäms till den 1 juli 1986.

Propositionen

I proposition 1984/85:210 föreslår regeringen (justitiedepartementet) efter hörande av lagrådet att riksdagen skall anta i propositionen framlagda förslag till

1. lag om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats,
2. lag om ändring i utsökningsbalken,
3. lag om ändring i sjölagen (1891:35 s. 1),
4. lag om ändring i lagen (1949:722) om pantlånerörelse,
5. lag om ändring i lagen (1970:980) om retentionsrätt för fordran hos hotellgäst,
6. lag om ändring i konsumenttjänstlagen (1985:716).

Lagförslagen har tagits in i *bilaga* till betänkandet.

Beträffande propositionens huvudsakliga innehåll hänvisas till vad utskottet anför på s. 2 och 3.

Motion väckt med anledning av propositionen

Motion 1985/86:10 av Allan Ekström (m) vari yrkas att riksdagen med anledning av propositionen beslutar att anta en sådan ändrad lydelse av förslaget till lag om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats som förordas i motionen.

Inledning

Sedan länge har en hantverkare, som på beställning utfört arbete på en lös sak, haft rätt att som säkerhet för sin fordran hålla kvar saken till dess han fått betalt. Denna rättighet kallas retentionsrätt. Genom lagen (1950:104) om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats kompletterades hantverkarens retentionsrätt med en försäljningsrätt och en rätt att i vissa fall bortskaffa godset.

Enligt 1950 års lag har hantverkaren rätt att sälja godset sedan sex månader förflutit från det arbetet slutfördes eller fordringen förföll till betalning. Har godset inget saluvärde får det bortskaffas. Vidare krävs att hantverkaren minst två månader före försäljningen eller bortskaffandet anmanat kunden att lösa ut godset.

Frågan om en översyn av 1950 års lag togs upp i en motion vid 1973 års riksdag. I sitt av riksdagen godkända betänkande (LU 1973:30) med anledning av motionen framhöll lagutskottet att det förelåg behov av en sådan översyn. Utskottet ansåg det lämpligt att motionen jämte betänkandet överlämnades till konsumenttjänstutredningen och hemställde att riksdagen hos regeringen begärde att åtgärden vidtogs.

Genom beslut av regeringen överlämnades motionen och betänkandet sedermera till konsumenttjänstutredningen. Utredningen slutförde sitt uppdrag 1979 då utredningen avlämnade betänkandet (SOU 1979:36) Konsumenttjänstlag. Någon översyn av 1950 års lag utförde emellertid inte utredningen efter samråd med justitiedepartementet. Frågan skulle i stället utredas inom departementet. Resultatet av beredningsarbetet har redovisats i departementspromemorian (Ds Ju 1981:2) Rätt att sälja kvarlämnat gods, vilken remissbehandlats.

På grundval av konsumenttjänstutredningens förslag framlades i proposition 1984/85:110 förslag till konsumenttjänstlag. Med vissa smärre ändringar antog riksdagen förslaget våren 1985. Den nya lagen träder i kraft den 1 juli 1986 och är tillämplig på tjänster som näringsidkare utför åt konsument vid arbete på lösa saker och fastigheter. Lagen är också tillämplig på förvaringsavtal. Konsumenttjänstlagen innehåller en genomgripande reglering av näringsidkares och konsumenters rättigheter och skyldigheter på tjänsteområdet. Bl. a. ges näringsidkaren en lagfäst retentionsrätt när konsumenten inte betalar sin skuld i rätt tid.

Propositionens huvudsakliga innehåll

På grundval av den ovannämnda departementspromemorian framläggs i propositionen förslag till en lag om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Lagen ersätter 1950 års lag och innebär framför allt en förenkling av förfarandet vid försäljning av saker som inte har hämtats.

Lagen skall, i likhet med 1950 års lag, vara tillämplig när en näringsidkare har tagit emot en annans sak för att utföra arbete på den eller när en näringsidkare av annan har tagit emot material för att tillverka en sak av det.

Den nya lagen skall dessutom tillämpas beträffande en sak som näringsidkaren har tagit emot för förvaring.

För att en sak som inte har hämtats skall få säljas krävs att näringsidkarens uppdrag har slutförts. Dessutom krävs att beställaren därefter har anmanats att hämta saken inom viss tid, minst tre månader, samt att den angivna tiden har gått ut. Om saken har ett obetydligt försäljningsvärde, får den dock säljas utan att beställaren har anmanats att hämta den. För detta krävs att det har gått ett år efter det att uppdraget har slutförts.

Försäljningen skall göras med omsorg. Till skillnad från vad som gäller enligt 1950 års lag skall näringsidkaren kunna välja mellan att sälja saken på offentlig auktion och att sälja den under hand. Om saken uppenbarligen saknar försäljningsvärde, får den bortskaffas i stället för att säljas.

Till skillnad från vad som gäller enligt 1950 års lag är den nya lagen i förhållande mellan näringsidkare och konsumenter tvingande till konsumentens förmån.

Propositionen innehåller också följdändringar i några andra lagar.

Den nya lagstiftningen avses träda i kraft den 1 januari 1986.

Allmänna överväganden

Utskottet vill till en början framhålla att en näringsidkare som utfört ett arbete på en lös sak har ett berättigat intresse av att kunna sälja saken när beställaren inte inom rimlig tid hämtar den. Har näringsidkaren inte fått ersättning för arbetet är det sålunda angeläget för honom att genom en försäljning kunna få betalt för sin fordring. Också i de fall näringsidkaren inte har någon fordran kan det vara betydelsefullt för honom att saken kan säljas så att han blir befriad från skyldigheten att ta hand om och vårda den. Detsamma gäller den näringsidkare som tagit emot en sak för förvaring. Enligt utskottets mening finns det alltså ett behov av regler som ger näringsidkare möjlighet att på ett smidigt och billigt sätt göra sig av med saker som inte hämtas av kunderna. I sammanhanget måste emellertid hänsyn också tas till beställarnas och ägarnas intressen. Som framhålls i propositionen gäller det framför allt deras skydd mot att av misstag bli av med sina saker men även deras skydd mot att värdefulla saker säljs till för lågt pris eller bortskaffas.

1950 års lag har med åren kommit att framstå som otidsenlig, och det nuvarande försäljningsförfarandet är tungrott. En nackdel med den gällande lagen är vidare att näringsidkaren inte kan sälja eller bortskaffa saken i fall då han inte har någon fordran på beställaren, t. ex. därför att betalning erlagts i förskott. En annan brist är att lagen inte gäller vid avtal om förvaring. Mot denna bakgrund ser utskottet med tillfredsställelse att förslag nu läggs fram till en ny lagstiftning på området. Förslaget innebär att näringsidkarens rätt att sälja eller bortskaffa saker som inte har hämtats ökar samtidigt som försäljningsförfarandet blir enklare och smidigare. Enligt utskottets mening innefattar förslaget en lämplig avvägning mellan näringsidkarens och konsumentens delvis motstridiga intressen.

Sammanfattningsvis kan alltså konstateras att förslaget i propositionen är väl ägnat att läggas till grund för lagstiftning. I följande avsnitt kommer

utskottet att behandla en fråga om tillämpningsområdet för den nya lagen om näringsidkarens rätt att sälja saker som inte avhämtats och frågan om tidpunkten för lagstiftningens ikraftträdande. I övrigt föranleder propositionen inte några uttalanden från utskottets sida.

LU 1985/86:3

Lagens tillämpningsområde

Enligt 1 § förslaget till lag om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats skall lagen vara tillämplig i fall då en näringsidkare har tagit emot en annans sak för att utföra arbete på saken eller för att förvara den. Lagen skall också gälla i fall där näringsidkaren har tagit emot material av en beställare för att tillverka en sak åt denne.

Som redan berörts i föregående avsnitt innebär den nya lagen en utvidgning i förhållande till gällande rätt genom att det inte längre skall ställas upp krav på att näringsidkaren skall ha en fordran på kunden samt att också förvaringsuppdrag kan medföra försäljningsrätt. Utskottet har ställt sig positivt till att näringsidkaren får vidgade möjligheter att göra sig av med saker som inte hämtats av kunderna, och utskottet tillstyrker att förslaget i denna del genomförs.

I motion 1985/86:10 (m) tas upp en fråga om lagens tillämplighet i fall där en beställare lämnar in en sak för att få ett kostnadsförslag avseende en reparation och sedan underlåter att hämta ut saken.

Utskottet vill beträffande denna fråga inledningsvis framhålla att en konsument, som överväger att beställa en reparation eller något annat arbete på en sak, ofta vill att en förberedande undersökning skall företas för att han skall få en rimlig uppfattning om vad tjänsten kommer att kosta eller hur mycket arbete som behöver göras. Som exempel kan nämnas undersökningar för att avgöra vad som är orsaken till att en bilmotor eller en diskmaskin inte fungerar. Förberedande undersökningar av detta slag begärs oftast innan konsumenten beslutar sig för att låta näringsidkaren utföra arbetet eller i direkt samband med att tjänsten beställs. Undersökningarna förutsätter ofta en inte obetydlig insats av tid, arbete och kunnande från näringsidkarens sida. Det kan t.ex. vara fråga om tidsspillan med anledning av hembesök, arbete med nedmontering av en maskin eller tekniska beräkningar av olika slag.

I fråga om kostnaderna för en förberedande undersökning är huvudprincipen att beställaren skall betala för undersökningen oavsett om den leder till att han beställer den tjänst som undersökningen avsett eller ej. För konsumenten och näringsidkaren är således det ekonomiska utfallet i princip detsamma vare sig konsumenten först ber att få en förberedande undersökning eller han utan vidare beställer en reparation och näringsidkaren efter en felundersökning avråder konsumenten från reparationen därför att den inte lönar sig och konsumenten följer rådet. Det har inte ansetts erforderligt att i konsumenttjänstlagen uttryckligen slå fast att näringsidkaren har rätt till ersättning för en förberedande undersökning (se prop. 1984/85:110 s. 304). Vad som däremot regleras i konsumenttjänstlagen (37 §) är det fall då konsumenten på grund av sedvana inom branschen eller i övrigt har skäl att anta att undersökningen skall göras utan ersättning. Konsumenten är i detta fall inte skyldig att betala för undersökningen.

I den till grund för propositionen liggande lagrådsremissen anför departementschefen (se prop. 1984/85:210 s. 16) i den allmänna motiveringen att man genom att slopa kravet att näringsidkaren skall ha en fordran på beställaren vinner den fördelen att näringsidkaren kan bli berättigad att sälja eller bortskaffa saken inte bara i fall då beställaren har betalat i förskott för arbetet utan även i vissa andra fall då någon fordran aldrig har uppstått men då en försäljningsrätt likväl ter sig motiverad. Ett exempel på fall av det senare slaget är, fortsätter departementschefen, att en beställare som har lämnat in en sak enbart för att få ett kostnadsförslag avseende en reparation underlåter att hämta ut saken. Departementschefen hänvisar härvidlag till 37 § konsumenttjänstlagen. I specialmotiveringen till 1 § återkommer departementschefen till frågan och anför följande (s. 33).

Med uttrycket *arbete* på saken avses att det skall vara fråga om ett materiellt (fysiskt) arbete som skall avsätta ett materiellt (fysiskt) resultat på saken. Exempel på detta är arbeten som avser ändring, reparation, underhåll och rengöring av saker. Att det skall vara fråga om arbete "på" saken bör inte hindra att lagen anses tillämplig även i fall då näringsidkaren exempelvis har tagit emot en sak för en förberedande undersökning angående omfattningen av eller kostnaden för en reparation. Däremot bör lagen inte anses tillämplig om uppdraget huvudsakligen innebär att saken skall testas eller värderas.

Beträffande departementschefens uttalande i specialmotiveringen anmärker lagrådet (s. 50) att, om ett uppdrag uttryckligen avser enbart exempelvis en kostnadsberäkning, uppdraget knappast synes kunna rymmas inom uttrycket "arbete på saken" och att lagen därför – i motsats till vad som synes förutsatt i det ovannämnda uttalandet i den allmänna motiveringen – inte är tillämplig i sådana fall.

I slutprotokollet anför departementschefen med anledning av lagrådets anmärkning att även han har uppfattningen att lagen inte blir tillämplig i de nu berörda fallen. Departementschefen understryker att lagen däremot blir tillämplig i sådana vanligt förekommande fall då näringsidkaren har tagit emot en sak för reparation e. d. men uppdraget i första hand har begränsats till att gälla en förberedande undersökning angående omfattningen av eller kostnaden för en reparation.

I motion 10 hänvisas till de olika uttalanden som görs av departementschefen i frågan om lagens tillämplighet på en förberedande undersökning, och motionären framhåller att det är angeläget att all tvekan beträffande tillämpningsområdet undanröjs. Enligt motionären är det inte ovanligt att kostnadsförslag begärs innan en reparation eller liknande beställs. Motionären anser att det från näringsidkarens synpunkt bör vara likgiltigt av vilken anledning som han tar emot en sak. Det avgörande för näringsidkaren måste vara att inte behöva stå ansvaret för att förvara saken sedan uppdraget väl slutförts. Enligt motionären bör lagen vara tillämplig också på förberedande undersökningar och han framhåller att genom en sådan ordning uppnår man överensstämmelse med konsumenttjänstlagen. Motionären yrkar att lagförslaget ändras i enlighet med det anförda.

Som utskottet ovan berört föreligger det inte några principiella skillnader mellan det fallet att en beställare lämnar in ett föremål för ett kostnadsförslag beträffande en reparation eller liknande arbete och det fallet att arbetet

beställs direkt men näringsidkaren efter en undersökning avråder kunden från att låta utföra det. I båda fallen kan näringsidkaren ha lagt ned ett inte obetydligt arbete på undersökningen. I den mån näringsidkaren är berättigad till ersättning härför är det enligt utskottets mening rimligt att näringsidkaren – om kunden inte betalar sin skuld – får möjlighet att sälja saken och ta ut sin fordran ur köpeskillingen. Oavsett om näringsidkaren har någon fordran eller ej har han vidare ett berättigat intresse av att inte behöva förvara en sak som lämnats in och sedan inte hämtats. I likhet med vad som anförs i lagrådsremissen och i motionen anser utskottet att det är motiverat med en försäljningsrätt för näringsidkaren när uppdraget bara avsett en förberedande undersökning. För att lagen bör bli tillämplig också på förberedande undersökningar talar också att man härigenom uppnår överensstämmelse med konsumenttjänstlagen. Som lagrådet framhåller synes emellertid ett uppdrag som enbart avser en kostnadsberäkning knappast kunna rymmas inom uttrycket "arbete på saken". Detta torde i vart fall gälla då den förberedande undersökningen inte innefattat någon åtgärd beträffande föremålet i fråga, t. ex. nedmontering av en motor. Lagtexten bör därför såsom yrkas i motionen ändras så att det klart framgår att förberedande undersökningar omfattas. Detta bör lämpligen ske genom ett tillägg i 1 § av innebörd att vad som sägs i lagen om arbete på en sak också skall gälla när en sak överlämnats till näringsidkaren för en förberedande undersökning angående omfattningen av eller kostnaden för ett arbete på saken. Utskottet vill understryka att den förordade ändringen inte innebär att lagen blir tillämplig då uppdraget huvudsakligen innebär att saken skall testas eller värderas.

Ikraftträdande

I proposition 1984/85:110 med förslag till konsumenttjänstlag föreslogs att konsumenttjänstlagen skulle träda i kraft den 1 januari 1986. Vid riksdagsbehandlingen av propositionen beslöts emellertid att ikraftträdandetidpunkten skulle senareläggas till den 1 juli 1986.

I den nu aktuella propositionen föreslås att den nya lagen om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats liksom de föreslagna lagändringarna i övrigt bör träda i kraft samtidigt med konsumenttjänstlagen dvs. den 1 januari 1986. Beslut om propositionen fattades av regeringen innan riksdagsbehandlingen av konsumenttjänstlagen hade slutförts.

Utskottet delar uppfattningen att den nya lagstiftningen bör träda i kraft samtidigt med konsumenttjänstlagen och förordar att ikraftträdandetidpunkten bestäms till den 1 juli 1986.

Utskottets hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande lagstiftningens tillämpningsområde

att riksdagen med anledning av motion 1985/86:10 antar det i proposition 1984/85:210 framlagda förslaget till lag om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats såvitt avser 1 § med den

ändringen att lagrummet erhåller följande som *Utskottets förslag* betecknade lydelse:

LU 1985/86:3

Regeringens förslag

Utskottets förslag

1 §

En näringsidkare som i sin yrkesmässiga verksamhet har tagit emot en annans sak för att utföra arbete på saken eller för att förvara den får sälja saken enligt denna lag. Detsamma gäller beträffande en sak som näringsidkaren har tillverkat åt någon som till väsentlig del har tillhandahållit materialet till saken.

Vad som sägs om arbete i denna lag skall även gälla en förberedande undersökning som näringsidkaren utför för att utreda omfattningen av eller kostnaden för ett arbete på en sak.

Denna lag gäller inte, om sakens ägare är försatt i konkurs.

2. beträffande *lagförslaget i övrigt*

att riksdagen antar förslaget till lag om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats i den mån det inte omfattas av vad utskottet hemställer under moment 1 med den ändringen att övergångsbestämmelserna erhåller följande som *Utskottets förslag* betecknade lydelse:

Regeringens förslag

Utskottets förslag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. Den gäller dock inte i fall då näringsidkaren före ikraftträdandet har tagit emot en annans sak för att utföra arbete på saken eller för att förvara den eller har tagit emot material för att tillverka en sak av det.

Genom lagen upphävs lagen (1950:104) om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats. Den gamla lagen gäller dock fortfarande i fall då en hantverkare före den 1 januari 1986 har tagit emot en annans sak för att utföra arbete på den.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1986. Den gäller dock inte i fall då näringsidkaren före ikraftträdandet har tagit emot en annans sak för att utföra arbete på saken eller för att förvara den eller har tagit emot material för att tillverka en sak av det.

Genom lagen upphävs lagen (1950:104) om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats. Den gamla lagen gäller dock fortfarande i fall då en hantverkare före den 1 juli 1986 har tagit emot en annans sak för att utföra arbete på den.

3. beträffande *övriga lagförslag*

att riksdagen antar de i propositionen framlagda förslagen till
dels lag om ändring i utsökningsbalken,
dels lag om ändring i sjölagen (1891:35 s. 1),
dels lag om ändring i lagen (1949:722) om pantlånerörelse,
dels lag om ändring i lagen (1970:980) om retentionsrätt för fordran hos hotellgäst,
dels ock lag om ändring i konsumenttjänstlagen (1985:716),

med den ändringen att ikraftträdandetidpunkten för de fyra först-
nämnda lagförslagen bestäms till den 1 juli 1986.

LU 1985/86:3

Stockholm den 22 oktober 1985

På lagutskottets vägnar

Per-Olof Strindberg

Närvarande: Per-Olof Strindberg (m), Lennart Andersson (s), Ulla Orring
(fp), Martin Olsson (c), Inga-Britt Johansson (s), Allan Ekström (m), Bengt
Kronblad (s), Inger Hestvik (s), Bengt Harding Olson (fp), Nic Grönvall
(m), Gunnar Thollander (s), Marianne Karlsson (c), Berit Löfstedt (s), Ewa
Hedkvist Petersen (s) och Hans Rosengren (s).

Propositionens lagförslag

1 Förslag till

Lag om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § En näringsidkare som i sin yrkesmässiga verksamhet har tagit emot en annans sak för att utföra arbete på saken eller för att förvara den får sälja saken enligt denna lag. Detsamma gäller beträffande en sak som näringsidkaren har tillverkat åt någon som till väsentlig del har tillhandahållit materialet till saken.

Denna lag gäller inte, om sakens ägare är försatt i konkurs.

2 § Bestämmelserna i denna lag får inte frångås till nackdel för en konsument som har beställt arbetet eller förvaringen huvudsakligen för enskilt ändamål.

Förutsättningar för rätten att sälja saken

3 § En sak som inte har hämtats får säljas under förutsättning att

1. uppdraget har slutförts eller avtalet har upphört att gälla,

2. den som har beställt arbetet eller förvaringen (beställaren) därefter har anmanats att hämta saken och i anmaningen har upplysts om att saken annars kan komma att säljas efter viss tid, minst tre månader från anmaningen, samt

3. den tid som har angetts i anmaningen har löpt ut.

Om näringsidkaren har en fordran på beställaren för sitt arbete på saken eller för förvaringen av den, skall det av anmaningen framgå vilket belopp som skall betalas.

4 § Saken får säljas utan att beställaren har anmanats att hämta den, om

1. ett år har förflutit efter det att uppdraget har slutförts eller avtalet har upphört att gälla, samt

2. sakens försäljningsvärde uppenbarligen understiger en hundradel av basbeloppet enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

5 § Om en fråga som rör avtalet om arbetet eller förvaringen prövas av domstol eller av skiljemän, får saken inte i något fall säljas förrän en skälig tid har förflutit efter det att tvisten har slutligt avgjorts. Om en sådan fråga prövas av allmänna reklamationsnämnden, får saken inte i något fall säljas förrän en skälig tid har förflutit efter nämndens beslut i frågan.

6 § Om näringsidkaren känner till eller har anledning att anta att annan än beställaren är ägare till saken, får försäljning äga rum endast om ägaren i god tid före försäljningen har underrättats om att saken kan komma att säljas och efter vilken tid detta kan ske.

7 § Försäljningen skall göras med omsorg och med beaktande av beställarens intressen. Den får ske under hand eller på offentlig auktion.

Om näringsidkaren avser att sälja saken på offentlig auktion, skall beställaren i god tid dessförinnan underrättas om tid och plats för auktionen, såvida inte försäljningen sker med stöd av 4 §.

Vad som sägs i första och andra styckena om beställaren gäller även ägaren i fall som avses i 6 §.

8 § Om förutsättningarna för försäljning är uppfyllda men saken uppenbarligen saknar försäljningsvärde, får den bortskaffas i stället för att säljas.

Redovisning till beställaren m. m.

9 § Har näringsidkaren en förfallen fordran på beställaren för arbetet eller förvaringen, får han täcka sin fordran med vad som inflyter från försäljningen. Om saken enligt denna lag har sålts eller bortskaffats utan att beställaren har anmanats att hämta den, upphör näringsidkarens fordran på beställaren till den del hans fordran inte täcks genom försäljning av saken.

10 § Om försäljningspriset efter avdrag för försäljningskostnaderna överstiger näringsidkarens fordran, skall näringsidkaren utan dröjsmål betala ut överskottet till beställaren.

Första stycket gäller inte, om beloppet betalas till någon annan som har bättre rätt till det eller om beloppet sätts ned enligt lagen (1927:56) om nedsättning av pengar hos myndighet.

Första stycket gäller inte heller, om beloppet understiger femtio kronor eller om näringsidkaren enligt denna lag har sålt saken utan att beställaren har anmanats att hämta den och näringsidkaren inte vet var beställaren kan anträffas. I dessa fall tillfaller överskottet näringsidkaren.

Övriga bestämmelser

11 § Näringsidkarens skyldighet att anmana eller underrätta beställaren enligt 3 respektive 7 § skall anses fullgjord genom att anmaningen eller underrättelsen har sänts i rekommenderat brev under den adress som beställaren har uppgett eller som är känd för näringsidkaren.

12 § Om näringsidkaren uppsåtligt eller av oaktsamhet åsidosätter bestämmelserna i denna lag, skall han ersätta skada som till följd av detta drabbar beställaren eller sakens ägare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. Den gäller dock inte i fall då näringsidkaren före ikraftträdandet har tagit emot en annans sak för att utföra arbete på saken eller för att förvara den eller har tagit emot material för att tillverka en sak av det.

Genom lagen upphävs lagen (1950:104) om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats. Den gamla lagen gäller dock fortfarande i fall då en hantverkare före den 1 januari 1986 har tagit emot en annans sak för att utföra arbete på den.

Häri genom föreskrivs att 16 kap. 6 § utsökningsbalken skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

6 §¹

Kronofogdemyndigheten skall vid behov ombesörja transport av egendom som skall bortföras, hyra utrymme för förvaring av egendomen och vidtaga andra liknande åtgärder som föranleds av avhysningen.

Innan åtgärd enligt första stycket vidtas, skall parterna underrättas, om det kan ha betydelse för dem.

Den som har mottagit egendom för förvaring i fall som avses i första stycket har rätt till skäligen ersättning av svaranden för förvaringen. Har egendomen inte hämtats tre månader efter avhysningen, får den som har mottagit egendomen sälja den och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om egendomen uppenbarligen saknar försäljningsvärde, bortskaffa den. Innan egendomen säljs eller bortskaffas skall svaranden, om han kan nås, anmanas att hämta egendomen. Anmanings-skyldigheten anses fullgjord genom att anmaningen har sänts i rekommenderat brev till svarandens kända adress. I övrigt tillämpas 3–6 §§ lagen (1950:104) om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser skall vad som sägs om beställaren avse svaranden och vad som sägs om hantverkaren avse den som har mottagit egendomen för förvaring.

Den som har mottagit egendom för förvaring i fall som avses i första stycket har rätt till skäligen ersättning av svaranden för förvaringen. Har egendomen inte hämtats tre månader efter avhysningen, får den som har mottagit egendomen sälja den och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om egendomen uppenbarligen saknar försäljningsvärde, bortskaffa den. Innan egendomen säljs eller bortskaffas skall svaranden, om han kan nås, anmanas att hämta egendomen. Anmanings-skyldigheten anses fullgjord genom att anmaningen har sänts i rekommenderat brev till svarandens kända adress. I övrigt tillämpas 5–7 §§ samt 10 § första och andra styckena lagen (1985:000) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser skall vad som sägs om beställaren avse svaranden och vad som sägs om näringsidkaren avse den som har mottagit egendomen för förvaring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. Har någon före ikraftträdandet tagit emot egendom för förvaring, tillämpas dock äldre bestämmelser.

¹ Senaste lydelse 1981:1337.

3 Förslag till Lag om ändring i sjölagen (1891:35 s. 1)

LU 1985/86:3

Bilaga

Härigenom föreskrivs att 247 § sjölagen (1891:35 s. 1) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som bygger, bygger om eller reparerar fartyg åt annan *kan utöva retentionsrätt däri till säkerhet för sin fordran på köpeskillning eller annat vederlag, så länge han har egendomen i sin besittning. Lagen (1950:104) om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats har motsvarande tillämpning.*

Om förmånsrätt, som följer med *retentionsrätt enligt första stycket, finnas bestämmelser i förmånsrättslagen (1970:979).*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. Har den som bygger om eller reparerar ett fartyg åt någon annan fått fartyget i sin besittning före ikraftträdandet, tillämpas dock äldre bestämmelser. Detsamma gäller i fråga om fartygsbygge som har påbörjats före ikraftträdandet.

Föreslagen lydelse

247 §¹

Den som bygger, bygger om eller reparerar ett fartyg åt *någon annan får hålla kvar egendomen till säkerhet för sin fordran på köpeskillningen eller annat vederlag.*

I fråga om rätt i vissa fall att sälja egendomen, att ta ut fordringen ur köpeskillningen och att bortskaffa egendomen finns bestämmelser i lagen (1985:000) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Dessa bestämmelser skall tillämpas även på övriga fall som avses i första stycket.

Om förmånsrätt som följer med *rätten att hålla kvar egendomen finns bestämmelser i förmånsrättslagen (1970:979).*

¹ Senaste lydelse 1973:1064.

4 Förslag till Lag om ändring i lagen (1949:722) om pantlånerörelse

LU 1985/86:3
Bilaga

Härigenom föreskrivs att 12 § lagen (1949:722) om pantlånerörelse skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Lämnar vid pantförsäljning erhållen köpeskillning, sedan därifrån avdragits lånesumman, låneavgiften och försäljningskostnaden, överskott å minst tio kronor, skall pantsättaren snarast möjligt på egen bekostnad underrättas därom genom rekommenderat brev.

Föreslagen lydelse

12 §

Om köpeskillingen vid pantförsäljning efter avdrag för lånesumman, låneavgiften och försäljningskostnaden ger ett överskott på minst femtio kronor, skall pantsättaren snarast möjligt på egen bekostnad underrättas om detta genom rekommenderat brev.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. Har panten tagits emot före ikraftträdandet, tillämpas dock äldre bestämmelser.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1970:980) om retentionsrätt för fordran hos hotellgäst

LU 1985/86:3

Bilaga

Härigenom föreskrivs att lagen (1970:980) om retentionsrätt för fordran hos hotellgäst skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som tillhandahåller rum på hotell eller pensionat eller för tillfällig vistelse i annan lägenhet får till säkerhet för fordran på ersättning för rummet eller för kost eller annan tjänst med anledning av vistelsen kvarhålla resgodset, som gästen medfört.

Har sex månader förflutit sedan fordringen förföll till betalning, får värden sälja egendomen och uttaga sin fordran ur köpeskillingen eller, om egendomen uppenbarligen saknar saluvärde, bortskaffa den. Härvid äger 2-6 §§ lagen (1950:104) om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtas motsvarande tillämpning.

Föreslagen lydelse

Värden får sälja resgodset och ta ut sin fordran ur köpeskillingen eller, om godset uppenbarligen saknar försäljningsvärde, bortskaffa det. Därvid tillämpas 2-12 §§ lagen (1985:000) om näringsidkares rätt att sälja saker som inte har hämtats. Vid tillämpningen av dessa bestämmelser skall vad som sägs om näringsidkaren avse värden, vad som sägs om beställaren avse gästen och vad som sägs om den mottagna saken avse resgodset. Om resgodsets ägare är i konkurs, gäller i stället 73 § konkurslagen (1921:225).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986. Har gästen medfört resgodset före ikraftträdandet, tillämpas dock äldre bestämmelser.

6 Förslag till Lag om ändring i konsumenttjänstlagen (1985:716)

LU 1985/86:3
Bilaga

Härigenom föreskrivs att 50 § konsumenttjänstlagen (1985:000) skall ha nedan angivna lydelse.

Lydelse enligt prop. 1984/85:110

Föreslagen lydelse

50 §

Näringsidkaren skall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas av honom för att vårda en sak som han håller kvar enligt 49 § eller som inte har hämtats i rätt tid. Han har rätt till skälig ersättning för vården.

I fråga om näringsidkarens rätt att sälja en sak som *han har tagit emot för att utföra arbete på* finns bestämmelser i lagen (1950:104) om rätt för hantverkare att sälja gods som ej avhämtats.

I fråga om näringsidkarens rätt att sälja en sak som *har överlämnats till honom eller som av annan orsak befinner sig i hans besittning* finns bestämmelser i lagen (1985:000) om näringsidkarens rätt att sälja saker som inte har hämtats.

